

Asia: OM 9/021/2016

Tuomioistuinviraston perustaminen

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko vai vastustatteko tuomioistuinviraston perustamista?

Kannatan

Mikä on yleinen arvionne toimikunnan ehdotuksesta?

Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää perusteltuna perustaa tuomioistuinvirasto, joka vastaisi tuomioistuinten operatiivisista hallinnoimisesta. Oikeusministeriö saisi tämän jälkeen keskittyä lainvalmisteluun ja koko oikeuslaitosta koskeviin strategisiin linjanvetoihin.

Miten arvioitte tuomioistuinviraston hoidettaviksi ehdotettuja tehtäviä?

Valtakunnansyyttäjänviraston näkemyksen mukaan tuomioistuinvirastolla tulee olla laaja toimivalta tuomioistuinten keskushallintoviranomaiselle kuuluvissa tehtävissä. Oikeusministeriöön tulee jäädä ainoastaan lainvalmisteluun ja keskeiset koko oikeuslaitoksen strategiseen johtamiseen liittyvät tehtävät. Jatkovalmistelussa tulisi erikseen selvittää onko syytä jättää ministeriöön yksittäisiin asioihin liittyvät kansainväliset tehtävät tai tulisiko näitä tehtäviä siirtää keskushallintoviranomaisille (tuomioistuinvirastolle ja Valtakunnansyyttäjänvirastolle).

Pidättekö toimikunnan arviota tuomioistuinviraston henkilöstömäärästä oikeana ja riittävänä?

Valtakunnansyyttäjänvirasto ei ota erikseen kantaa tuomioistuinvirastolle esitetyn henkilöstön määrään. Valtakunnansyyttäjänvirasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että sekä syyttäjälaitoksesta että ulosottolaitoksesta on ainoastaan yksi virkamies kriminaalipoliittisella- ja oikeushallinto-osastolla hoitamassa näitä tehtäviä. Lisäksi on erikseen lainvalmistelutehtäviin osallistuvia virkamiehiä lainvalmisteluosastolla. Jatkovalmistelussa olisi syytä kiinnittää huomiota siihen tarvitaanko edelleen toimikunnan esittämää määrää virkamiehiä oikeusministeriössä tuomioistuinten tehtäviä varten.

Miten arvioitte toimikunnan ehdotusta tuomioistuinviraston johtokunnan kokoonpanosta ja nimeämismenettelystä?

Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää ehdotettua johtamisjärjestelmää tuomioistuinvirastolle hyvin poikkeuksellisena ja kankeana. Jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita tarvitaanko erillistä

johtokuntaa. Jos päädytään siihen, että erillistä johtokuntaa tarvitaan tulisi harkita koon pienentämistä. Valtakunnansyyttäjänvirasto ei ole vakuuttunut siitä, että ehdotettu laaja johtokunta ehdotetulla nimeämismenettelyllä parhaiten takaisi tuomioistuinten riippumatonta asemaa.

Miten arvioitte toimikunnan ehdotusta tuomioistuinviraston johtokunnan ja ylijohdajan välisestä toimivallanjaosta?

Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää johtokunnan laajaa toimivaltaa ongelmallisena. Tämä tuo jäykkyyttä ja hitautta päätöksentekoon. Moni johtokunnalle kuuluva tehtävä on luonteeltaan sellainen, että näissä asioissa tarvitaan ripeitä päätöksiä. Esimerkiksi talousarvioprosessi on luonteeltaan sellainen, että määrääjat ovat useasti hyvinkin lyhkäisiä. Sellaiseen päätöksentekoon sopii huonosti johtoryhmäkäsittely, joka valmisteluineen pakosta vie oman aikansa. Jatkovalmistelussa tulisi harkita, voidaanko ylijohdajan toimivaltaa lisätä erityisesti sellaisissa asioissa, jotka edellyttävät nopeita ratkaisuja. Johtoryhmä, jos se halutaan säilyttää, voisi keskittyä pitkäjänteisiin strategisiin linjauksiin vaativiin asioihin.

Mikä on kantanne toimikunnan esittämään viraston sijaintipaikkaan ja sijaintipaikan valinnassa huomioon otettaviin seikkoihin?

Valtakunnansyyttäjänvirasto on nähnyt selvän käytännön hyödyn siitä, että virasto sijaitsee Helsingissä. Tämä on helpottanut yhteistyötä ministeriön ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää toimikunnan kannanottoa tältä osin perusteltuna.

Muuta huomioitavaa?

-

Toiviainen Raija
Valtakunnansyyttäjänvirasto

Lundström John
Valtakunnansyyttäjänvirasto